

Vybrané ukazovatele štrukturálnej podnikovej štatistiky

1 Kontakt	
1.1 Organizácia	Štatistický úrad Slovenskej republiky
1.2 Adresa	Miletičova 3, 824 67 Bratislava
1.3 Kontaktná osoba	Zuzana Chudá
1.4 Odbor	Odbor metodiky a syntézy podnikových štatistík
1.5 Telefón	+421 2 50236 341; +421 2 50236 339
1.6 E-mail	info@statistics.sk
2 Aktualizácia metaúdajov	
2.1 Dátum poslednej zmeny	14.03.2023
3 Popis štatistiky	
3.1 Popis údajov	
Štrukturálna štatistika (Structural business statistics) charakterizuje štruktúru a vývoj ekonomických činností nefinančných korporácií s výnimkou poľnohospodárskych. Hlavné ukazovatele SBS sú: -Ukazovatele ekonomického charakteru na výstupe (napr. Tržby za vlastné výkony a tovar, Pridaná hodnota v cenách výrobných nákladov, Hodnota produkcie...)-Ukazovatele na vstupe a to: vstupy práce (napr. zamestnanosť, počet odpracovaných hodín)vstupy tovarov a služieb (napr. celkové nákupy)kapitálové vstupy (napr. hrubé hmotné investície...)	
3.2 Klasifikačný systém	
Štatistická klasifikácia ekonomických činností SK NACE Rev. 2	
3.3 Pokrytie štatistických oblastí a okruhov	
Od referenčného roku 2008 obsahuje SBS štatistika údaje za sekcie B (Ťažba a dobývanie) až po sekciu N (Administratívne a podporné služby) a divíziu S95 (Oprava počítačov, osobných potrieb a potrieb pre domácností) klasifikácie SK NACE Rev.2.	
3.4 Štatistické pojmy a definície	
SBS ukazovatele sú kompilované v súlade s vymedzením prílohy I, k Nariadeniu Komisie (ES) č. 250/2009 z 11. marca 2009, ktorým sa vykonáva nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES)	

č. 295/2008, pokiaľ ide o definície ukazovateľov, technický formát na zasielanie údajov, požiadavky na dvojité oznamovanie údajov podľa NACE Rev. 1.1 a NACE Rev. 2 a výnimky, ktoré sa majú povoliť pre štruktúrnú podnikovú štatistiku (ďalej len [nariadenie 250/2009](#))

3.5 Štatistická jednotka

Podnik je sledovaný ako aj štatistickou jednotkou. V Slovenskej republike sa podnik takmer vždy rovná jednej právnej alebo fyzickej jednotke v súlade s postupmi uvedenými vo vysvetlivkách [Nariadenia Rady č. 696/93](#) .

3.6 Cieľová populácia

Spravodajskú povinnosť majú subjekty, ktoré sú rezidentmi na území SR – to znamená, že spravodajská jednotka vykáže údaje za podnikateľskú činnosť vykonávanú na území SR, ale aj za činnosti vykonané v zahraničí, ku ktorým jej vznikajú vo vzťahu k SR daňové a ostatné odvodové povinnosti v súlade s platnou legislatívou.

3.7 Geografické pokrytie

Štatistickým zisťovaním sú pokryté všetky regióny územia Slovenskej republiky.

3.8 Časové pokrytie

V databáze ŠÚ SR Datacube sú dostupné SBS údaje od referenčného roku 2008.

3.9 Bázické obdobie

Údaje sú prezentované v absolútnych hodnotách.

4 Merná jednotka

SBS údaje sú prezentované v absolútnych hodnotách a v tisícoch eur.

5 Referenčné obdobie

Údaje sa sledujú za kalendárny rok, ktorý väčšinou zodpovedá fiškálnemu roku.

6 Inštitucionálny mandát

6.1 Právne akty a iné dohody

Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 295/2008 bolo prijaté 14. 2. 2008 a ustanovenia tohto nariadenia sa uplatňujú od referenčného roku 2008 (ďalej len [nariadenie 295/2008](#)). Nariadenie č. 295/2008 bolo zmenené a doplnené nariadením Komisie (EÚ) č. [446/2014](#) .

6.2 Spoločné využívanie údajov

Štatistické informácie zo zisťovania sú zdrojom informácií pre plnenie záväzkov Slovenskej republiky vyplývajúcich z požiadaviek európskeho štatistického systému, požiadaviek medzinárodných inštitúcií, na zabezpečenie potrieb informačného systému Štatistického úradu Slovenskej republiky.

Štatistické výstupy SBS štatistiky sú v pravidelnej periodicite poskytované medzinárodným a národným organizáciám a to OECD, ústredným orgánom štátnej správy, profesným a odborovým združeniam.

7 Štatistická dôvernosť

7.1 Politika štatistickej dôvernosti

Štatistický úrad Slovenskej republiky zodpovedá za ochranu získaných dôverných údajov a garantuje ich použitie výlučne na štatistické účely. V súlade so zákonom o štátnej štatistike č. 540/2001 Z.z. §2g a §30 nemôže ŠÚ SR zverejňovať dôverné štatistické údaje, ale len informácie, ktoré vznikli sumarizáciou dôverných štatistických údajov, ktorá neumožňuje priamu alebo nepriamu identifikáciu spravodajskej jednotky.

Smernica o ochrane dôverných štatistických údajov upravuje spôsob riadenia a realizácie činností súvisiacich so zabezpečovaním ochrany dôverných štatistických údajov v Štatistickom úrade SR.

Interný metodický pokyn Štatistického úradu SR MET 4-2019, upravuje konkrétne metódy a hodnoty parametrov využívané pri ochrane dôverných štatistických údajov jednotlivých štatistických zisťovaní a súborov dát uvedené v Smernici o ochrane dôverných štatistických údajov, ev. č. SME – 5/2012.

7.2 Zaobchádzanie s údajmi

ŠÚ SR aplikuje primárnu a sekundárnu ochranu údajov dôverného charakteru. Dôverné údaje sú údaje za celkovo menej ako 3 podniky a dominancia jedného podniku v agregáte je viac ako 90%

8 Politika zverejňovania

8.1 Kalendár prvého zverejnenia

SBS údaje sú zverejňované v databáze [Datacube](#) .

8.2 Prístup ku kalendáru prvého zverejnenia

8.3 Prístup používateľov k štatistickým informáciám

Internetový portál a online databáza ŠÚ SR sú aktualizované v súlade so Zásadami politiky zverejňovania a poskytovania štatistických informácií.

9 Periodicita zverejňovania

Ročná

10 Dostupnosť a zrozumiteľnosť

10.1 Tlačové správy

10.2 Publikácie

10.3 On-line databázy

SBS údaje sú zverejňované v databáze [Datacube](#) .

10.4 Prístup k mikroúdajom

Užívateľom sú poskytované agregované údaje, mikrodáta nie sú zverejňované.

10.5 Iné

Národná banka Slovenska ako aj iní užívatelia definujú svoje neštandardné požiadavky.

10.6 Dokumentácia o metodike

Na portáli ŠÚ SR sú zverejnené:

- informácie o metaúdajoch v časti [Metadáta](#) v príslušnej odvetvovej štatistike
- štatistické formuláre vrátane metodických vysvetliviek ukazovateľov ([priemysel](#) , [stavebníctvo](#) , [doprava a poštové služby](#) , [cestovný ruch](#) , [obchod a stravovacie služby](#) , [informácie a komunikácia](#) , [vybrané trhové služby](#))
- metodické vysvetlivky v rámci [Slovníka pojmov](#) a v príslušnej odvetvovej štatistike

10.7 Dokumentácia o kvalite

Ku kompilácii štatistických výstupov existuje nasledovná interná projektová dokumentácia:

- technické projekty v rámci Integrovaného štatistického informačného systému IŠIS
 - metodický pokyn pre aplikovanie matematicko-štatistických metód pre štatistické zisťovania MET-3/2012
 - metodický pokyn - Indikátory kvality štatistických výstupov a štatistických procesov MET-2/2012
- V súčasnosti sa v ročnej periodicite aktualizujú správy o kvalite za vybrané ukazovatele v súlade s ESS Handbook for Quality Reports (EQHQR) na základe požiadaviek Eurostatu v zmysle príslušnej legislatívy.
- Metodické správy o kvalite sú integrálnou súčasťou IŠIS a aktualizované v zmysle interných smerníc.

11 Riadenie kvality

11.1 Zabezpečovanie kvality

Deklarácia kvality vyjadruje základné predstavy a záväzky predsedu a vrcholového manažmentu ŠÚ SR pre politiku kvality ŠÚ SR, ako aj zvyšovanie efektívnosti a účinnosti integrovaného systému manažérstva ŠÚ SR.

[Deklarácia kvality](#) ŠÚ SR

Politika kvality vychádza z poslania Štatistického úradu poskytovať kvalitné a objektívne štatistické produkty a služby pri dôslednom dodržaní dôvernosti štatistických údajov s cieľom podporiť zvyšovanie informačného a intelektuálneho kapitálu zákazníkov. Týmto spôsobom prispieť k zníženiu rizika v ich rozhodovacích procesoch a tak podporiť zabezpečenie trvalo udržateľného rozvoja a zvyšovania úrovne Slovenskej republiky ako súčasť EÚ. Poslanie je formulované v stratégii rozvoja Štatistického úradu SR.

[Politika kvality](#)

Príručka kvality popisuje dokumentované postupy systému kvality, ktoré sa používajú pri budovaní, realizácii a neustálom zdokonaľovaní systému manažérstva kvality v Štatistickom úrade Slovenskej republiky.

Obsahuje opis systému manažérstva kvality a naplnenie požiadaviek normy ISO 9001. Uplatnenie príručky v praxi zabezpečuje, že všetky činnosti, ktoré majú vplyv na kvalitu vytváraných produktov sú plánované, riadené, preskúmané, vyhodnocované a spĺňajú požiadavky akceptované v objednávke.

[Príručka kvality](#)

Základom celého systému manažérstva kvality je Kódex postupov pre európsku štatistiku.

[Kódex postupov pre európsku štatistiku](#) .

11.2 Hodnotenie kvality

ŠÚ SR vytvára technické projekty popisujúce zber údajov a jeho vyhodnotenie vrátane popisu štatistických kontrol a algoritmov v rámci integrovaného IŠIS. Proces zberu údajov je zabezpečovaný pracovníkmi ŠÚ SR v regiónoch, ktoré v rámci elektronického zberu údajov zabezpečujú pomocou štatistických kontrol a algoritmov samotný proces zberu údajov.

Kontrola údajov sa vykonáva v kontexte procesu zberu údajov, spracovania a validácie údajov relevantných gestorom. Vykonáva sa porovnanie s vývojom v predchádzajúcich obdobiach.

Miera návratnosti sa meria kontinuálne počas zberu údajov. ŠÚ SR vykonáva aj interné metodické audity.

12 Relevantnosť

12.1 Potreby používateľov

Požiadavka vykonávať konzultácie s užívateľmi štatistických informácií je stanovená v samotnom Zákone o štátnej štatistike. Konzultácie pri príprave štátnych štatistických zisťovaní prebiehajú v rámci prípravy Programu štátnych štatistických zisťovaní. Program štátnych štatistických zisťovaní je všeobecne záväzný právny predpis, ktorý zostavuje Štatistický úrad Slovenskej republiky v súčinnosti s ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi a štátnymi organizáciami. Obsahuje štatistické zisťovania organizované a vykonávané Štatistickým úradom Slovenskej

republiky, ministerstvami, ostatnými ústrednými orgánmi a štátnymi organizáciami. Štatistický úrad Slovenskej republiky vydáva program štátnych štatistických zisťovaní vyhláškou v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Štatistická rada je stálym poradným orgánom predsedu ŠÚ SR, ktorej úlohou je pripravovať a predkladať návrhy a odporúčania ku konceptom štatistických zisťovaní, konzultovať PŠŠZ.

Kľúčoví používatelia konkrétnych štatistických produktov sú uvedení v Marketingovom pláne:

Medzinárodné organizácie - Eurostat, OECD, OSN

Národné inštitúcie - Federácia zamestnávateľských zväzov Slovenskej republiky, Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky a Národná banka Slovenska atď.

12.2 Spokojnosť používateľov

Štatistický úrad SR uskutočňuje od roku 2009 v dvojročných intervaloch prieskumy spokojnosti zákazníkov so svojimi produktmi a službami. Cieľom prieskumov je zistiť spokojnosť zákazníkov s produktmi a službami ŠÚ SR, získať informácie o používateľoch, ich záujme a názore na poskytovanie a kvalitu štatistických produktov a služieb. Získané skutočnosti sú cenným zdrojom pre smerovanie ďalších aktivít ŠÚ SR. Jedným z hlavných cieľov stanovených v Stratégii rozvoja Štatistického úradu SR do roku 2022 je systematicky zvyšovať hodnotu inštitúcie a jej uznanie na národnej a medzinárodnej úrovni. Plnenie uvedeného cieľa úrad monitoruje aj pomocou ukazovateľov dôveryhodnosť ŠÚ SR a miera využívania poskytovaných informácií verejnosťou. ŠÚ SR uskutočňuje prieskumy dôveryhodnosti prostredníctvom externej nezávislej organizácie jedenkrát za 2 roky, so zámerom zabezpečiť objektivnosť a nespochybniteľnosť výsledkov z pohľadu verejnosti.

[Prieskum dôveryhodnosti](#)

[Prieskum spokojnosti](#)

12.3 Úplnosť štatistických informácií

Všetky požadované základné SBS ukazovatele sú zverejnené.

13 Presnosť a spoľahlivosť

13.1 Celková presnosť

Celková presnosť sa považuje za veľmi dobrú.

13.2 Výberové chyby

Požadované indikátory kvality sú kompilované.

13.3 Nevýberové chyby

Technický projekt spracovania údajov je súčasťou IŠIS. Tento projekt obsahuje popis všetkých logických dátových kontrol na úrovni mikrodát vykonaných počas elektronického zberu údajov. Samotný elektronický dotazník a informačný systém IŠIS poskytuje mnohé aritmetické a logické kontroly medzi premennými, ktoré rozlišujeme na závažné a informatívne. V prípade výskytu závažných chýb vo formulári tento nie je akceptovaný a s pomocou expertov z pracoviska sa dosahuje jeho správnosť tak, aby vstúpil do spracovania. Zapracované sú validačné kontroly automatického charakteru počas zberu a informatívne kontroly s cieľom zachytiť aj logické kontroly

a väzby, znížiť mieru čiastkových neodpovedí, anomálii a outlierov. Účelom týchto nástrojov sa snažíme minimalizovať chyby už v samotnom zbere a následne počas spracovania údajov. Základným krokom v procese výpočtu jednotkovej neodpovede je analýza populácie so zreteľom na stav činnosti spravodajských jednotiek. Na tento účel používame špecifickú klasifikáciu odpovedí a neodpovedí. Jednotlivé kódy opisujú aktívne a neaktívne jednotky a pridelujú sa každej spravodajskej jednotke.

14 Včasnosť a dochvilnosť

14.1 Včasnosť

Zber údajov zabezpečujú pracoviská ŠÚ SR v regiónoch. Po stanovenom termíne predloženia štatistického formulára sú spravodajské jednotky, ktoré neodpovedali znovu kontaktované, aby si splnili svoju zákonnú povinnosť.

14.2 Dochvilnosť

Termíny zverejnenia boli dodržané.

15 Porovnateľnosť a koherentnosť

15.1 Geografická porovnateľnosť

SBS ukazovatele sú kompilované za celé územie Slovenskej republiky.

15.2 Porovnateľnosť v čase

SBS údaje sú porovnateľné v časovom rade 2010-2017, kedy do SBS populácie boli pridané údaje aj za populáciu živnostníkov.

15.3 Prierezová koherentnosť

Prierezová koherentnosť SBS ukazovateľov je zaistená.

15.4 Vnútoraná koherentnosť

Nie sú zaznamenané žiadne odchýlky.

16 Náklady a záťaž respondentov

Nákladovosť a záťaženosť na úrovni Európskych štatistických produktov je v kompetencii monitorovania Riaditeľskej skupiny pre zdroje v rámci Eurostatu.

17 Revízia údajov

17.1 Politika revízií

Revízná politika upravuje základné pravidlá a všeobecné postupy uplatňované pri revíziách na ŠÚ SR a je stanovená v ROZ-3/2018.

Rovnaká politika revízií sa uplatňuje voči národným a medzinárodným užívateľom. V zmysle revíznej politiky je pri revidovaných údajoch vždy uvedený dôvod resp. charakter revízie.

Politika revízií ako aj kalendár revízií je užívateľom dostupný na portáli ŠÚ SR.

* [Politika revízií ŠÚ SR](#)

* [Kalendár revízií ŠÚ SR](#)

Rozlišujeme nasledovné revízie:

Z vecného hľadiska sa za dôvod revízie považuje

- zapracovanie kvalitnejších údajov na základe kompletnejšieho zdroja,
- spresnenie údajov v dôsledku aktualizácie sezónnych faktorov a zmeny základného obdobia,
- spresnenie na základe presnejšej metodiky (v konceptoch, definíciách a klasifikáciách) a zmien v štatistických metódach,
- vykonanie opráv v zdrojových údajoch a výpočtoch.

Z časového hľadiska delíme revízie na

- Bežné revízie sú revízie bez zásadných úprav metodík. Ide spravidla o významnejšie opravy údajov vrátane veľkých hodnôt získaných z nových zdrojov. Uskutočňujú sa periodicky v presne stanovených termínoch, pre aktualizáciu mesačných a štvrťročných údajov, až do najbližšieho zverejnenia údajov.
- Ročné revízie sú revízie, ktoré sa robia ak sú dostupné všetky mesačné, štvrťročné údaje a už sú k dispozícii detailnejšie výsledky z ročných zisťovaní.
- Mimoriadne a veľké revízie sú revízie definitívnych údajov z dôvodu významných metodických zmien vyplývajúcich z revidovania metodík zo zmeny postupov štatistických a matematických metód výpočtov alebo opráv údajov. Mimoriadna revízia môže mať za následok (napr. zmenou definície) narušenie časovej porovnateľnosti.

17.2 Revízia údajov v praxi

Primárnym zdrojom rutinných revízií je potreba revízií údajov z dôvodu nových údajov alebo opravených údajov spravodajskými jednotkami.

18 Štatistické spracovanie

18.1 Zdrojové údaje

Štruktúrna podniková štatistika sa zostavuje na základe údajov z ročných štátnych štatistických zisťovaní a z administratívnych zdrojov údajov. Vo veľkých podnikoch sa organizuje vyčerpávajúce zisťovanie. Výberové zisťovania sa realizujú v oblasti malých podnikov - právnych jednotiek. Z populácie malých podnikov na základe stratifikačných kritérií sa vytvorí reprezentatívny výberový súbor, ktorý je oslovený štatistickým zisťovaním. Následne po analýze súboru sa realizuje odhad údajov na celú populáciu malých podnikov. Štatistické zisťovania v populácii malých podnikov realizujeme výberovým spôsobom s cieľom racionalizovať a znižovať zaťaženosť týchto podnikateľských subjektov.

Prah pre určenie veľkostnej kategórie spravodajskej jednotky sa stanovuje na základe počtu zamestnancov a veľkosti realizovaných tržieb nasledujúcim spôsobom:

Ročný výkaz produkčných odvetví Roč 1-01

Do zisťovania sú zahrnuté všetky právne jednotky zapísané do obchodného registra, ktoré majú:

a) 20 a viac zamestnancov

b) menej ako 20 zamestnancov, ale sú buď ekonomicky významné (určí gestor zodpovedný za príslušnú odvetvovú štatistiku), alebo majú tržby za vlastné výkony a tovar vyššie ako 5 mil.€.

Ročný výkaz produkčných odvetví v malých podnikoch Roč 2-01

Do zisťovania sú zahrnuté vybrané právne jednotky zapísané do obchodného registra, ktoré majú:

a) menej ako 20 zamestnancov

b) majú tržby za vlastné výkony a tovar nižšie ako 5 mil.€.

Údaje za živnostníkov – fyzické osoby (podnikateľov) sú kompilované na základe údajov z administratívneho zdroja. Údaje za živnostníkov sú zahrnuté do súborov SBS počnúc referenčným rokom 2010.

18.2 Periodicita zberu údajov

Ročná periodicita

18.3 Zber údajov

Zber údajov zabezpečujú krajské pracoviská ŠÚ SR v Bratislave, Banskej Bystrici, Žiline, Prešove a Košiciach.

Používame elektronický zber údajov umožňujúci spravodajským jednotkám online vyplňanie štatistických formulárov v integrovanom štatistickom informačnom systéme ŠÚ SR. Od 1.1.2016 vznikla spravodajským jednotkám (právnickým osobám, fyzickým osobám - podnikateľom) povinnosť elektronicky predkladať štatistické výkazy v zmysle novely zákona č. 540/2001 Z. z. o štátnej štatistike v znení zákona č. 326/2014 Z. z., ktorá obsahuje nové pravidlá predkladania štatistických výkazov

18.4 Validácia údajov

Krajské pracoviská ŠÚ SR sú zodpovedné za zabezpečenie zberu dát v zmysle kompletnosti zbieraných údajov s pomocou štatistických kontrol údajov.

Rozlišujeme nasledovné kontroly:

1-Formálne kontroly realizované automaticky v procese zberu údajov

2-Neformálne kontroly, ktorých účelom je kontrola komplexnosti a vzťahov medzi premennými
Z pohľadu závažnosti chýb rozlišujeme medzi chybami:

I-informatívne chyby – poskytujú dodatočné informácie, ktoré sú potrebné pre proces kontroly a korekcie údajov. Poskytujú informáciu o prípadných prekročeníach stanovených hraníc, o čiastkovej neodpovedi atď.

Z-závažné chyby – poukazujúce na konkrétne chyby, ktoré musia byť opravené alebo odôvodnené spravodajskou jednotkou

Podstatná časť týchto chýb je priamo vykonzultovaná pracovníkmi príslušného krajského pracoviska ŠÚ SR.

V systéme IŠIS sú definované aj kontroly a algoritmy pre tvorbu výstupov, ktoré zabezpečujú ich požadovanú kvalitu.

18.5 Spôsob spracovania údajov

Po zbere sa mikroúdaje kontrolujú a potvrdzujú. Zverejnené údaje kompilované v súlade s nariadením 295/2008 sú agregované údaje vykázané spravodajskými jednotkami.

18.6 Úprava údajov

19 Poznámka